

Boko 90 nan d. 20
1993 SAN KALO WOLONWULANAN

Jekabaara

Jamana

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

Faamuya Yiriwaton

Dakun w

Ne 2
"ODIMO" i bisimila !

Ne 3
Kita "ODIMO" cikekoto

Ne 6
Kita tariku

Ne 7
Kita senekelaw ka seba bolofaro
nemaa ka hakilinantaw

Ne 9
Kita "ODIMO" cikekafokuntigi ko
jaabi Habibu Fofano ka kumaw kan

Ne 10
Ka bo Welesebugu zafu la

Ne 11
Cen ni cenbuguri ani cenda

Ne 12
Barika be san
Poyi . An ka dɔ̄ kɔ̄ !

Kalo ladiliyan

An ka bən ; an ka je ; an ka
kɔ̄ kelen ye. Duguba-diya
sababu y'o de ye ani netaa.

Bolonkonin kelen te bele ta !

AN KA KITA "ODIMO" CIKEKAFO DON

"ODIMO", i bisimila !

Taare, taare, aa Ala ye taareba ke Jékabaara kunnafoniseben tondénw ye sa dère ! An jéñogon körba dō, min tun bē wele ko : "tiga ni suman sene baarada" ("OACV"), ka soro ko "ODIPAC", ka laban "ODIMO" la bi, o de bëna segin an ka tón kono de ! Ni Ala sonna ! O ye fén ye min ye taareko ye ka da kun belebele saba kan :

Folo : MAKOCI bolen ko yen, "ODIMO" de ye seneké baaradaba ye Mali kono, min kene fensennen don maraba fila kono. (Kulukoro ni Kayi)

Filanen : Balikukan ta sira fe, o daminera seneké baarada in kono kabi 1970. O b'a jira ko kalanden joolenw bē yen, minnu ni kalan nasinsinfen ka kan, i n'a fo Jékabaara n'a njogonnaw. Niñ yoro in bē n hakili lajigin bamanankan karamogoba dō ka kuma na, min tun togo ye ko : "Etiyeni Balangen", n'an tun b'a baara njogonya wele ko "Cenin Bala". Ale de y'a fo NPelakaw (Kolokani) ye, n'ñena don dō, ko : "Balikukan ye

forobafen ye, nk'a joolenya ye timinandiya tene de !" Timinandiya dün bē ke fén do kan min ye sinsinbere ye. Sinsinbere wére dun te balikukan landen bolo sèben ko, a b'a yéredon ani k'a yére ye, ani ka wasa a yére la min kalanni senfe. An dun hakili la, Jékabaara y'o sèben barikama dō ye ka masoré ale sèbenbagaw n'a kalanbagaw bëe ye cikélaw ni balikukan landenw, ni cikéyiriwabaara kebaaw de ye. Ala ni je kura in sababula, MAKOCI (CMDT) cikélaw ni "OHVN" ani "ODIMO" cikélaw bëna bō Njogon kalama, ka bō njogon nunma ani ka ke njogon ma sababu luman ye ! "Dō te dō dōn, dō b'o dōn".

Sabanan : Jékabaara ye kunnafoniseben ye min ka haju ye Mali jamana fan tan ni naani bamanankan folaw bëe kunnafoni ye Mali jamana taabolo bëe kan. Tijé kono ani ladiriya kono. K'a jira dijé fan tan ni naani bëe kono ko mogo suguya bëe ni kunnafoni na fama ka kan a ka jamana kono kow la : politikisira ; seko ni döñko siraw ; adamadenya

latiimecogo luman siraw bëe...

Nka, bamananw ko ko "ton te san soro juru ko". O koro ye ko ko bëe n'a sababu don. Sababu dün m'a fo ko ji, a m'a fo yére ko dumuni. A ko de i kana jiné a ko. O yoro de kanma, an be foli lase nin yoro in na "ODIMO" ciñebolofarakuntigi, Modibo Samake n'a jéñogon fila ma, minnu ye Usmani Kulubali ni Bubakari Suntura ye, ka da demen kan, u ye min k'an ye baara in labenni kono. An ka foli bë se "ODIMO" cikékafo duuru kelen-kelen bëe kuntigw ma, u n'u jéñogonw, Kolokani ; Kita ; Bafulaben ; Keñeba fo Kayi. Olu de bëe se ka Jékabaara in dawula sankorota "ODIMO" kono. Olu de ye Jékabaara sintinw ye. An n'u bëe, an ka kan k'a dōn sa ko : ko de daminera min juligero kabi Jékabaara boko folo 1986 san kalo folo la.

"ODIMO" ni MAKOCI, Jékabaara dönbaga ñana bëe b'a dōn, k'olu de ye baara in sigi sen kan 1986 san kalo folo la u ka kalanden joolenw ka kalan lasinsinni kañma. Nka dijekow ye bin-ka-wulifén danma de ye. O de kanma, an ni "ODIMO" (OACV koro) famara njogon ma. O te ko jugu ye. Fama man jugu nka n te n kosegin, o de ka jugu ! Ala dun ni jamana baarada ani "ODIMO" njemaaw ka timinandiya; n'u ka kalanden joolenw kanu koson, "ODIMO" cikélaw ye Jékabaara soro li n'a kalanni an'a sèbenni domine sa ! O ye Alataanu ye.

Tumani Yalam Sidibe

Modibo Samake

Usmani Kulubali

Bubakari Suntura

Kita "ODIMO" cikékafo

A bë fô cikébaarada min ma ko "ODIMO", n'o ye Mali jamana tilebinyanfanbolo yiriwali baarada ye (cikélaw ka yiriwa dakun na), o niñmayoroba ye Kita cikékafo ye. O de kanma, an y'an sen bë an yëre këro ka se Kita, ka kumajogonya ke ODIMO cikékafo nëmaa n'a demebagaw fë, walasa ka Jekabaara kalanbagaw ladonniya kitako kunkun n'a nëjen bëe la.

dabatalaw hake ye 103 322 ye.

Maa coman hakili la ko Kita ye jelidugu de ye, nka olu bë fili la barisa, jeli yëre t'a danma siya ye. U bë jate maninkaw de fë, nk'o n'a ta bëe Jabatew ni Tunkaraw ani Kuyatew... b'u ni maninka jamutow bë ugoñon na.

II - Kita siyaw

A fanba ye maninkaw ye, n'olu ye : Keyitaw, Tunkaraw,

Seku Jara, Kita "ODIMO" cikékafo kunitigî

I - An ka Kita dòn

Kita kafo sigilen dòn Bamako ni tilebin ce ni bametere 185 ye. (N'i bë taa nègesira fë). A dengunnen dòn Kati kafo la, tilebin fë. Laginé jamana b'a ni bajanfan ce. Jema kafo b'a ni worodugu ce. Batulaben b'a ni tilebin ce. Keñeba kafo b'a ni bajanfan tilebinbolo ce. Kita cikékafo dugulolo fenseñnen don bametere 35 250 de kan. A mogo kuuru hake ye 188114 ye. Nka

Kamisokow, Danbelew ani Sisokow ye. Fulaw bë da maninkaw kan hake caya la (Sebekoro ni Sirakoro kubedaw). Olu ye Jalow, Jakitew, Sidibew ani Sangarew ye. Bamananw fana bë da fulaw kan : Tarawelew, Jaraw ani Kulibaliw. Marakaw fana bë soro Kita kubeda worodugunanfan fë. Kerénkerennenyia la, Sefeto kubeda.

Kita ODIMO cikékafo

Kita ODIMO cikékafo ni Kita kumandankafo bëe ye këne kelenw ye. Kubeda seegin de b'a këna ka fara Kita konini yëre kan. Dugu kuuru hake ye 355 ye. Cikébuguda hake ye 891 ye. Walasa ka sene yiriwa ODIMO cikékafo këna, cikébolo seegin ani cikéaminibolo 48 sigira sen kan. Nka cikéaminibolo 48 olu la, 24 dörön de lakolosilen don. O b'a jira ko baarakébagako bë Kita ODIMO cikékafo la haali. Cikélaw layiriwali kelen nöfeko siratge la, balikukalan nëmögöda 8 de sigira sen kan.. Nka 6 dörön de lakolosilen don o la.

Fen min ye Kita ODIMO nëmögöda yëre ye, cikékafo kunitigî kelen bë yen, min y'an balimake Seku Jara ye. Demenbaga duuru b'a bolo baara keko numan kanma.

Olu ye :

- kalanfa kelen
- jurukolonenabëbaga kelen
- dugukolonçon kunbenbaara mögo kelen
- musow ka yiriwa latiimebaga kelen.
- cikélaw ka yiriwasiraw bëbaga mögo faamuyalen kelen. (O ka baara bënen bë yiriwasiraw lañagali n'u labenni ma dugumögöw bolo).

Nin nëmögöw dafé, baarakela werew bë yen, n'olu ye : cikékafo nafoloko labaarabaga kelen ;

KA SE DUGUW MA

"Araki" (kumajogonya arajo cikekaflow ni ogon ce ani cikekaflow ni faaba ce), o labaarabaga kelen.

III - Kita ODIMO cikəbolow

Kita ta yere (kubeda), Jijan
kubeda, Sirakoro kubeda,
Sebekoro kubeda, Sagabari
kubeda, Tukoto kubeda ani Sefeto
kubeda.

Kələsili : cikəla danmado bə Kita
komini yere fana kənə.

IV - Kita ODIMO cikekafo baaraminenw

Wotoro 1757

Dabañang 4144

Dannimasin 4158

Sarimisi 9010

Falidaba 256

Sari (TM) 1328

So 167

Fagi 1943

V - Kita cikskata sepsisew

Kita ODIMO cikekafo ye
cikayɔrɔba ye, gelyaw ni senefernw
sannifeerebaliya ma se ka se sɔrɔ
min kan (Aw ye Kita senekelaw ka
soba bolofara nemaan n'an ka

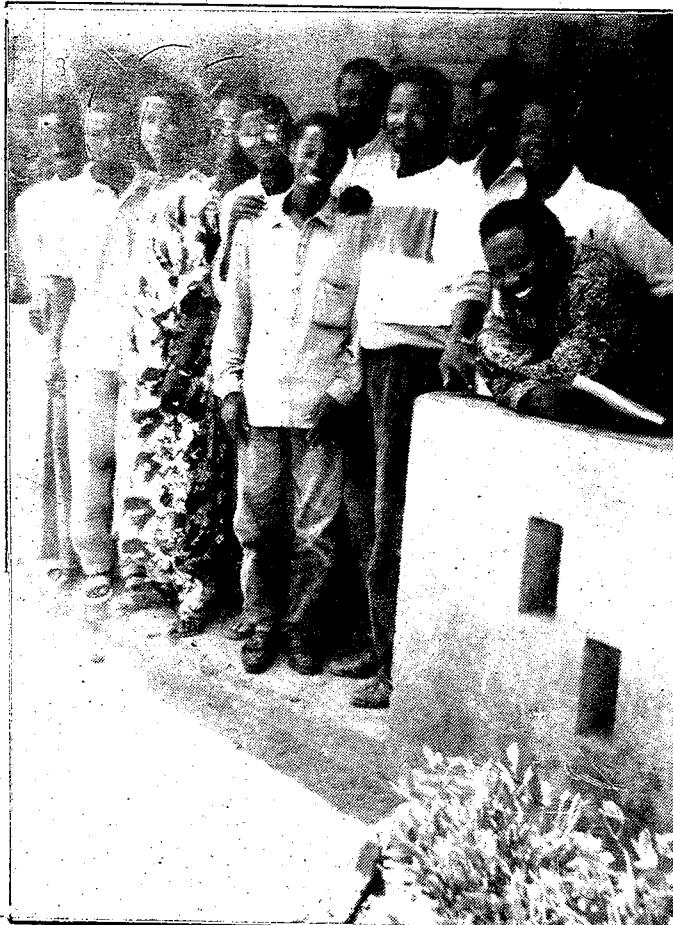
jemukan kalan, n'o y'an balimake Elaji Habibu Fofana ye. Ani Kita cikékafokuntigi Seku Jara y'a hakilinanta min di o kan). Kita ye cikéyɔrɔba ye jamana lɛmaaw ka kan ka min dɛmɛn walasa wɔɔsiji kana ke dusukasiji gansan ye.

laban in na :

VI - Geleya jumenw be Kita
cikekafo kono ?

- Geleya fölö ye baaraketbag
hake dögöyaliye, ka da baaraketaw
hake caya kan.

- Bolifenko be baarakelaw la

Kita "ODIMO" oscéctwul baarakelaw

Misali la, aw y'a laje kene min senena ani soro hake min kera Kita ODIMO cikekafo kono san duuru

A ka kan goferenaman k'a ke cogo
bee la ka taabolo jini dabalida in
na Kita cikekalaw ninasahali kanma
ani Maliden kelen-kelen bee ka

Kemunculan dan penyebaran													
Tahun	caus			keninge			kaba			tiga			caus (tari-kilo)
	kene (tari)	caus tari-kilo	caus tari	caus hake (tari)	caus tari-kilo	caus (tari)	kene (tari)	caus tari-kilo	caus (tari)	caus tari	kene (tari)	caus tari-kilo	
1988	16075	930	10770	22453	970	22380	9344,5	1281	11979	26300	950	24985	
1989	12967	900	11702	27747	960	26660	10619	1400	14910	27821	1070	29800	
1990	13087	823	10773, 980	28245	918	25947,	10546	902	9520	29451	914	26945, 737	
1991	12545	850	10670	29538	944	27907	11457	1215	13931	29101	1010	29417	
1992	12937	916	11854	30270	9284	28113	12320	1268	15631	26625	968,37	25782	

Kene senenew

here koson. An bee b'a don ko "fen numannin joyorontan ce ka jugu ni lefali ye".

Nka, do be fo la ye, do fana be fo la celakaw ye. Oyer de kanma, Kita ODIMO cikekafo nemaaaw ye yiriwasira kuraw dayira cikelaw la walasa ka sorofenw sicaya nafa soroyor caman kanma.

- O walew la, joyoroba dira senefenw sicayali ma ani senefen kuraw cikeli cikelaw fe walasa ka sor sabati. Koori ni woso b'olu la. Tine don, olu be sifileli dakun na bi, nka a ka kan u ka se ka layiriwa.

- Cikeyiriwabaaraw fana lawaleyali ka kan ka latemen cikelaw yere ma ukatow siratge la.

- Cikelaw ka kalansiraw ka kan ka labarika ka t'a fe. Kerengkernennya la, balikukalan.

VII - Kita komini

Kita komini, n'o ye Kita dugu yere ye, kin tan ni fila de be yen. Olu ye : Kita gari, Darsalamu, Segubugunin, Kita kerecenkin (Misiyon), Kofilaben, Nafala, Moribugu, Maganjanbugu, Nengenkoto, Samedugu, Kosilabugu, Farabala. Nka ni Dunba kuranin farala a kan, o b'a ke kin tan ni saba ye.

VIII - Mun be Kita

- Kita kuru be Kita. O ye kabakoma kulu ye, mogoya ji be min sanfe.

- Kurunin kumala be Kita. Ka

soro tanaw ma tijne, o tun be siniko fo ka soro bi ma se folo !

- Mariya Senu kuru be Kita. San o san, Mali jamana n'a da-fe-jamanaw "katoliki kerecenw" ben'u ka hiji ke yen.

- Kaamanblon be Kaaba, nka kitablon fana be Kita de. O b'a jira ko maninkaw sintin ye kelen ye. O ye Ala yere de ka baara ye, mogo te se ko min lawuli. Dijne jujonna n'o ye. Awa dijne be laban n'o ye fana.

an be wele bila Mali jamana kolatigela bee ma, k'a damine jamana nemaaaw la, u ka barika don Kitako la, i n'a fo a kera cogo min na "Medini jin korokola. Nka sanni o ce, a ka kan feers teli ka nini Kita cikelaw ka senefen sannifeereko la, barisa cikela ka soroda y'd ka senefen de ye. N'o galata a bolo fo ka taa s'a bilali ma o feereli ma da jugu la sanbaga juguw bolo, wocsiji be ke mone ji ye de. Nin welekan in be se bee de ma k'a damine Kitakow yere folo la. O

"ODIMO" cikekafo kalanbolofara nemogo ni Kita krecenkuntigi (katoliki)

Kolosili : Nin fen folen ninnu bee la, an ma se ka kunnafoni jenjen soro min kan, o kera "mogoya ji" de ye. Nka o t'a to an kana da a la barisa, "fen bee te yefen ye) ! Nin fen folen ninnu bee ni diina be taa noggon fe Kita. Silameyadiina banbannen don haali ani kereendiina. Nin bee de kanma,

kanma, an be kuma laban ni Kita ODIMO cikekafokuntigi Seku Jara ka welekan ye : Aw ye senefenw sicaya ani ka senefen wcrew sifile. Nonte, fen-nin-kelentigi ta ye mone ye fen camantigi sere ro de !

Nin kunnafoniw ninina aw balimake Turhani Yalam Sidibe de fe.

Kita tariku

Yali Kita dugu sigituma menna kosebe wa ? A sigili be san keməs hake joli la bi, walima şan ba hake joli ? An t'o dən fələ ka masorə an ka ninini ma taa o dakun na fələ. Nka, fən min ye

fe. O tun ye donso ye, min bora Mande. Tunkaraw ni Keyitaw nana u sigi Kamaraw fe. O waati, dugu tun be wele ko Sininsaba. A tilara ka wele ko Genikuru. Fulaw ni maninkaw

ma ko : "an kitaa aw ma". (an cira aw ma). O de kanma, tubauw y'a jatemine ko maninkaw ka cidenw bora "Kitaa" dugude kono. Olu fana ma woro nini manɔgo la belen. U y'a seben ko "Kita". Kita dugu təgo sɔrcogo file aw kɔrɔ ! Kita dun ye kubedaba ye bi min be Kayi mara kono.

Kita kera duguba ye bi, Ala dən ni Ala bato... ani

Kita dugu təgo sɔrcogo ye, min be fə o la, o file nin ye.

"Kita ye dugu kɔrɔba ye, min tu tigera Sema Tuloba Kamara

ka kele senfe, maninkaw taara tubabuw nɔfe, walasa olu ka na u demen kele la. Maninkaw selen tubabuw ma ; u y'u kanto olu

...baara kera min dawula ye

sigi-ka-fə ni bən-ko-la... ni.

O ye nisɔndiyako dan ye !

Kita senekelaw ka soba bolofara nemaa ka hakilinantaw

Ne be foli di Jekabaara sebenbagaw bee ma, Kita senekelaw bee togo la ani "Mali senekesoba" togo la. Anw be min jini o de ye nin ye. Kunnafonisebenw ka se an ma, kan hakilinantaw don. N'o kera, ten min b'an kan, o be don. Anw ka Kita "senekelaw ka soba" bolofara in sigira. Nka bi bi in na geleya b'a ko la kosebe. Bawo kabi a sigira, a san naani ye ninan ye, a ma se k'a joycro fa ka da ko caman kan. Cogo ma soro an ka baarakeminenko la, o de koson an ka bolofara soba ma se k'a joycro fa i n'a fo anw b'a fe a ka ke cogo min. An yere tun hakili b'a la k'a bena nafa min lase an ma, n'o de y'a lawulikun yere ye, o ma se ka sira soro folo.

Fen min ye gelejakow ye, n' da be se dounin ma o la. Fen min ye senekeminenw ye, olu te soro. N'u dun soro fana, u daka gelen. O b'an degun. Dow b'u ta, dow t'u ta. Fen min ye geleya were ye, n'o yere de y'a ro belebele ye, oy'an ka tiga sanbaliya ye. A be san naani bo bi, senekelaw be tiga sen, nka goferenaman ta sannifeere ke. An ka tigaw be gala an bolo. O degun b'an kan haali. Tiga sanbaliya in koson, an te se k'an ka juruw sara u sarawaati la, minnu ye lenpo juruw ni "BNDA" ka juruw ye. Tiga te san. No te san. O koson ni "BNDA" ye juru don an na, o sarali ka gelen. Ni "ODIMO" ye juru don an na, o fana sarali ka gelen. O degun b'an kan fo k'a danmatemen.

Anw yere ye feere caman tige walasa kan ka tiga soro feere. Nin y'a san naani ye, goferenaman

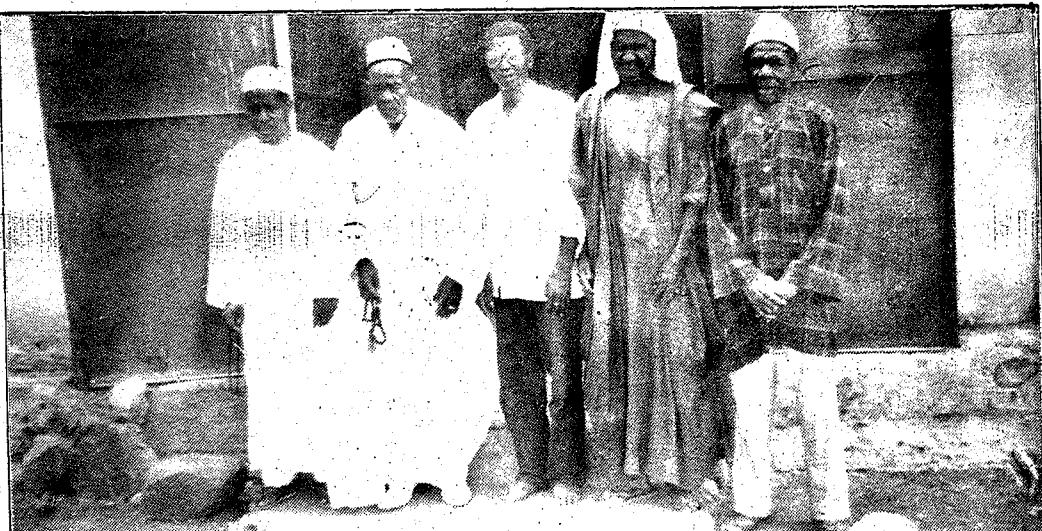
de ke. Anw dun delilen t'o la yan. Walasa i ka t'o feereli yamaruya seben yere ta, i be dorome ba fila (2000) de

Kita senekelaw ka nemaa Habibu Fofana

y'a jira an na ko tiga ni jo si sannifeere te ke bilen. Nk'ay'an ni "OPAMU" jira n'gcon na. O yere ka cidenw nana an fe yan, an n'u sera Kita mara konona fan bee. Nka jo sanni kanma, olu ye "appeld'offre" (feerebaga numan jini)

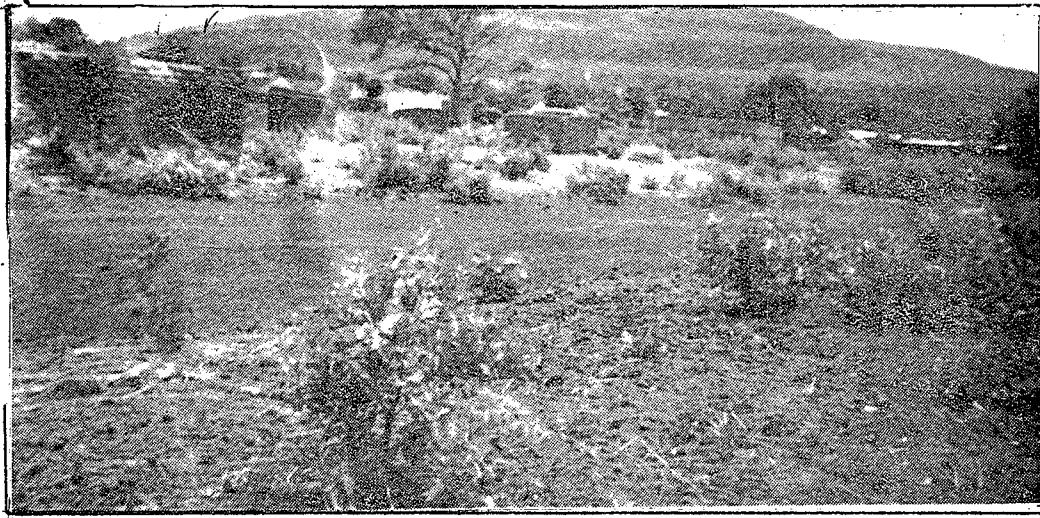
sara. N'i y'o sara i b'i ka songo fo. I be tiga san da min na, i b'a keborew san da min na, an'a donisara. I b'o bee fo. O sebenw mana na, ni min ka feereda fisayara u nekora, u b'o de san. An ma delio la yan. Fen min ye sannifeere

Kita jumamisiri alimamiba ni misiri dunge dow jumamisiri da la

KA SE DUGUW MA

tow fana ye, i n'a fo n da ser'a ma cogo min, "Mali senekelew ka soba" bolofara be Kita yan. Sendifika fana sigira, o be bolofara in demen. An y'an bolo bo yoro caman walasa sannifeere in be se ka ke. An ni Koddwari ni Senegali ani Lagine cidenwbenne. An n'u bc kuma. Nka, fo ka se bi ma, jamana in si cidenw ma sanni lasabati an bolo folo. Siniwaw nana k'u be tiga san k'a ke tigadeg'e ye. Irisiw fana nana k'u be do san. An n'olu kelen-kelen bec ye kumanjogonya

Kita kuru ye kabakomayoro ye

caman ke. Nk'o si ma bange sahaba la...

Fen min ye "OPAMU" ka feerebaga-juman-jiniko ye, n'i y'a ye an ma dije n'o ye, an ko fana de k'an ma deli a la! Fen min y'a yamaruyasben tali ye d. 2000 la, walasa k'i ka feereda fo, an ma se ka dije n'o fana ye. O waati y'a soro ja doonin fana be yen. Dow ye no soro k'a feere (mogo werew ma). Dow yeres ma no soro. San diyalen, "BNDA" (cikelaw ka banki) fana ye juru don an na.. An ye no san k'a lasagon magasanw kono. N'i y'a ye an ma juru jini BNDA te walasa ka tiga bayelema dabalidaninw sigi sen kan

Kita kono, bec dun b'a don ko Kita ye tiga-soro-jamana de ye, o koro de ye ko fenw be na doonin fana. Mogo caman fana y'a fo ko "SEPAMA" ka dayelen. N'a dayelen, nafa min b'a la, o barika ka bon. A b'an kitakaw nafa. A be Mali yeres fana nafa. Ka da mun kan ? N'a y'a soro dabalida in be baara ke, mogo haké min be baara k'a kono, o ye nafaba ye an ka dugu ma. Bagandumuniw fana be soro baganw kanma. Tigafaraw be soro, ka ke forow la. O ye nogoye. An den minnu

nafolo donna fen min na, kan'o datugu tan a te baara ke, o ka gelen !...

Fen min y'an ni "ODIMO" cesiraw ye, o ka ni kosebe. Kabi an ka bolofara in bisimila ka se bi ma, olu de y'an bilasirabagaw ye sene yiriwali siratege la. An te baara si ke n'an n'u ma je k'a ke. Awa u b'an demen an haminankow de bec la fana. ODIMO mogo n'an cesiraka ni. Layidumogow don. U b'an bilasira ani k'an demen an kunko bec la.

Fen min y'an ni kumandannakaw cesiraw fana ye, o fana ka ni kosebe. Gelya fosi t'an ni kumandan n'a jecogni si ce.

Welekan min be ne bolo ka lase Kita cikelaw ma, o de ye ko halibi u k'u cesiri. K'a fo ko nin fen in te sanna, o kanma n'ta sene, o man kan. A be se ka ke don do la a be san. N'o don dun sera ka soro e ma fen sene a la, o ye nimisa ye ! Filan fana, san o san, n ka taamaw sente Kita duguw kono, n b'a jira cikelaw la u kana senekefen ke fen kelen ye. Kita donnen don tiga ni jo de sene na. An dun be se ka fen werew sene minnu fana be se ka nafaba lase an ma. Ni nafa te soro tiga

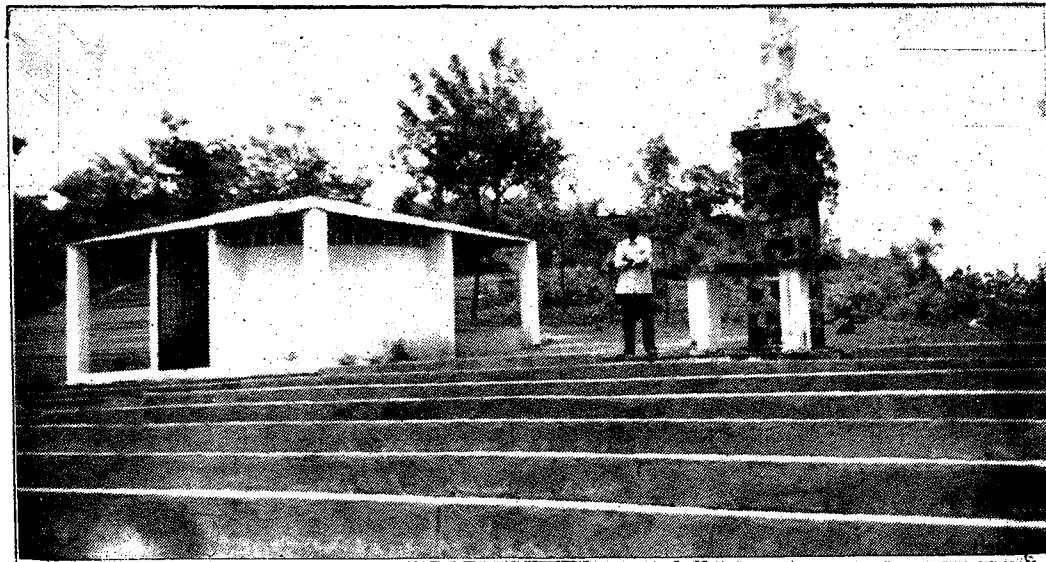
Kaabalon be Kaaba, Kitablon fana be Kita

in na, an ka kan ka fen werew sene min b'a to an be se k'an ka juluw sara. N'b'o fu ye san o san. Jinan koni, Jijanka do ye n ka kuma korebo. A ye woso sene, ka mobili fa a la, ka t'a feere Dooro. K'a ye d. 60.000 soro ! N'y'a jira a la ko, i be se ke senekela du tan hogon soro minnu te se ka d. 60.000 soro tiga la. Bawo da t'a la ! A kore te k'an ka jis ni tiga labila. Nka n'an ye fen misennin dow fana seneni don u kore, minnu be se ka san joona. O b'an demen. Jinan koni cikelaw ye senefen caman keli daminc.

Fen min ye kocriseneko ye, o ma basigi yan folo. Nka baarabolo do be yen, n'o ye "SOS KBK" ye, olu ye Kocriko sifile salon. U ye tari 300 d'an ma. Any'o sene, ikomi fen don an ma deli min na, dow ye nafa soro a la, dow ma nafa soro a la. Nk'an be se ke fo koni ko fen don min kafisa ! N'a tun man fis, an tun te tugu a la k'a ka dower seneni yamaruya an ye. O kocri o sanna ka ban. Fosi ma to an bolo ! Jinan, baarabolo (SOS-KBK) y'a jira k'a be tari 500 d'an ma. Walasa an k'o sene. N'o kera, an be deli a la docon-dochen. O la goferenaman yere be se ke k'a labasigi yan. N'o kera, a be se ka yiriwa i n'a fo Kucala n'a hogonnaw. Fen min ye tari 500 ye, o dogoya an jena

dochen. O de kanma an ye sije saba hogon ke taa-ka-segin na Bamako. An ni Mali senekelaw ka soba nemaaow ni sendika nemaaow y'a taama ke baarabolo ni MAKOCI (CMDT) dafe, walasa a be se ke tari 1000 ma. Ala dun y'o hogoya an ye jinan ! Baarabolo in ni "ODIMO" b'an kolesi. An sigilen te k'an bolo kuru de ! Kocri

y'a ke tari 1 ye. Ka d'a kan kocriko ye fen ye min baara ka gelen, n'i ma deli a la. Kocribowaati la, ni mogo min te jamabatigi ye, i be segen, kosebe. Fijen yere be dow tipe ! Fen min ye "boleninturuforo" (sifileforo) ye, o saba (tari) tun be n bolo. Nka jinan u ma se n ma (ODIMO) ka fen fo n ye folo. Salon, u nana ni josi suguya fila ye.

San o san Mali jamana ni jamana werew krecenw be t'u ka hiji ke Mariyasenu kuru la Kita.

dun ye senekefen de ye baara caman be min na walasa k'a nafa soro. Salon minnum m'o faamuya, jinan olu b'o faamuya. Ji be don ko la uniccp-uniccp !

Ne yere ta ye tari kelen ye tari 1000 in na. Salon, n ye tilance ke, jinan n

Nk'u mana u dan waati la, o kanma, a ma sabati i n'a fo ne tun hakili b'a la cogo min. (Ne yere ka josi de tun y'a sabanan ye).

Nin ye Habibu Fofana kan ye, n'o ye Kita senekelaw ka soba bolofara nemaa ye.

Kita "ODIMO" cikekafokuntigi ka jaabi Habibu Fofana ka kumaw kan.

"Habibu ye min fo o ye tije ye. Geleyaba min be Kita cikelaw kan bi, o ye tiga sanbaliya ye. Nk'o n'a ta o ta, i n'a fo a y'a fo cogo min na, fura b'o la, n'o ye senefenw sicayali ye. Ni senefenw sicayara, cikela ka nafaba de b'o la. Barisa senefen do galawaati de be ben do sanwaati ma. N'o kera cikela mako be ne

dumuniko la ani nafoloko fana na.

Geleya were fana b'an kan, nin ye sirako ye. Kita cikekafo kono, sira numan te yen. O yere de kanma, samije waati do be yen, baara be geleya an bolo kosebe.

Fen min koni be anw bolo ladilikan na ka jesi Kita cikekafo cikelaw ma o ye cesiri de ye senefenw sicayaliko kan. An be waati min na sisan

geleyanin be tigako la. Sannifeere taasira fe. O ye tije ye. Nka Kita ye yoro ye min dugukolo ka ni kosebe. Senefen caman be se ke sifile yan an ka nafa soro a la fana. Anw ODIMO mogow koni kelen be k'an barika banban o de kan. Ni Ala sonna fana, ne be soro a la.

Seku Jara
Kita ODIMO cikekafokuntigi

Ka bɔ Welesebugu zafu la.

Sorɔ yiriwali baarada bɛe y'a don k'u sinsinbere fɔlo ye an ka kan kalanni n'u səbenni ye. Bawo u ka baara jɛsinnen bɛe cikɛlaw ni mɔnnikela de ma, ani fana u baarakɛnɔgɔn ye dugu kalanso karamogow ye; n'an b'olu wele animateriw. O animateriw ka baarakeminɛn fɔlo y'an ka kan səbennen ye. O siratige la "DRSPR" n'o y'an ka cikɛbaarada bolotara ye min b'a cikɛ yiriwali jɛtaa walew səgesəge, k'o kunnafoniw jenseñ. O baarada mɔgɔw ye kalan do ke

kuntigi ka kuma ta ka bɛe fo, ka walenumandon ke "IER" tɔgo la. O siratige la, kajnew, dañew, kumadenw ... bɛna dorogo ka ke kumasenw ye minnu b'a jira karamogɔ la ko somogɔsama sorɔ la bamanankan kalanko in na.

Foli fɔlo ye jɔn ta ye ?
Foli fɔlo ye karamogɔ ta ye.
Karamogɔ Dirisa Kulibali
Karamogɔ min te səgen
Karamogɔ min te siran sɔsɔli ne
Karamogɔ min nison ka di tuma bɛe

Welesebugu "OHVN" cikɛkafo jɛmɔgɔda

welesebugu mɛkalo la bamanankan səbenni n'a kalanni kan.

Kalan in kuncé don, baarada in kuntigi ye jemukan do laben, n'o file nin ye

DRSPR Kuntigi ka kalan kuncé kuma.

Karamogɔ

Kalandenw

Aw ni sɔgɔma.

An ye bamanankan kalan min damine ntɛnɛndon, mɛkalo tile 3, san 1993, bɛna kuncé bi.

O la, sann'an ka jenseñ, k'an ka denbayaw səgɛre, a ka ji "DRSPR"

n be duguwu k'i ye
Ala k'i ka baara taa ne
Ala k'i ka baara jiidi
Ala k'an ka "dəmenanko, sinsinnanko an'an ka nɔrɔnankow nɔgɔya an ye."

Foli filanan ye jɔn ta ye !
Foli filanan y'an ka koɔridinateri (balikukalan jɛmɔgɔ OHV kɔɔ) ta ye,

Ale ko, n'an m'an ji ja ka bamanankan kalan
an be fili la.

Ale kera sababu ye ka nin dɔgɔkun kalan in laben

A ni foli ka kan.

Hali bi, Ala ka hakili numan werew d'a ma

Foli sabanan ye jɔn ta ye ?

Foli sabanan y'an ka jatigw ta ye "CFAR" ni "CAR"

Foli naaninan ye jɔn ta ye ?

Foli naaninan ye Sajo n'a ka jama ta ye.

u kera sababu ye k'an ka duminiwo jɛnɛbɔ.

Foli laban ye kalandenw ta ye.

Kalandenw ni səbenni

Kalandenw ni sigili

Kalandenw ni kunnasəbenni

Aw ye kalan min ke; kalan na fama don baara sira la
ani hadamadenyā sira la, barisa yɛredɔn te sabati,

n'aw ma se an ka kanw səbenni
an'u kalanni na

N ka kuma laban ye wele ye k'a lase kalandenw bɛe ma
u k'u cɛsiri bamanankan kalan in na.

"DRSPR" bɛna a ka jinikali səbennw laben bamanankan na,

O bɛna se ka ke sababu ye nɔgɔnfaamubaliya be
nɔgɔya "DRSPR" n'a baarakɛnɔgw ce:

Bamanankan jɔyɔrɔ tɛna ke nin dɔrɔn ye

"DRSPR" bɛna kunnafoni səbennw, nɔgɔnyesəbennw;

kiimɛni səbenn ... maben bamanankan na.

Ninnu si te ne, fo bamanankan kalan kojuman,

n'a səbenni kojuman ka kalan i fe
Aw ni ce aw ka tulomajɔ la.

Bino jɛme
DRSPR kuntigi
IER BP 258 Bamako

Cen ni cen buguri ani cenda

N'aw taar'aw sigi cendala koro, k'a k'aw kunko sege-sege, a b'a ka cenda damine ni nin kumasenw ye :

"Cenmasa min be yan, o togo be yan ; cenmasa min te yan, o togo be yan. Jitumu bala : Bala sabali ani Bala kunubali. Nonkon forokoro, Forokoro kajo. Yan jine luman ni yan jine juguw ka haketo. Bulondaw ni su koro ka haketo..." N'okera, a b'a tegefa-buguri seri cen buguri cema, ka soro ka sira juru naani jatemin. Ci janw be k'o jatemin kan, kasoro k'o ciw rötige-tige (fila-fila). A yiwa, cen baju y'aw koro. N'ka, yali aw be cew gundow bee dōn wa ? An y'a men cogo min na, so tan ni wooro ani jiri kemé ni mugan don, ka fara cendenw yere taamasserew kan. Cen ye bamannan fen koro ba ye. An ka nininiw y'a jira ko a ju wulira kadow de bara. O ni sisal ce ka jan. Nka a masaba dōnnen folo kera Jitumu Bala de ye. O n'a ka kalanden ladiri Nonkon Forokoro. Nka san kemé fila ni mugan be soro karamogo ni kalande ce. o b'a jira ko Nonkon Forokoro de kera maa folo y'e min y'a barika bee lajelen da cen dōnni kan. Jitumu Bala ye Ture ye. Ale de ye Samake kuuru benba ye. O de kanma Samake bee be Ture jamu lamine. Awben'o kun dōn Jekabaara nata dōw kono. Fen min ye Nonkon Forokoro

ye, ale ye Beleduguka ye. Abodugu de dar'a togo kan. Nin maa fila ninnu de ye cen Jönjon ta. Nka cenmasa caman were be yen minnu fana y'u joyor fa. Cen ye bamananna fenba ye. Ale de tun be "kunu ke ka sini taamaasere di". Cen te nkalontigé nka cen dōnbagaw de si dōgoyara dīne kono. A dabaga cayara nka tīne dōnbaga dōgoyara. Cen kun kan, an be ntaalen dō d'aw ye. "Ala ye cen jigi waati min na, a y'a dōnbagaw nafa. Ku ke i'n'a fo Ala. O waati y'a soro, so tan ni

wolonwula don. A so tan i wolonwulan tun togo ko "Koncōn". O de yelemana ka ke "Jibirilakaman" ye. Don dō la, Ala y'a fo meleke Jibirila ye k'a ka a ka ciden kolosi. N'o ye Mohamadu ye (kisi ni nema b'a n'a ka kolé ye). O waati la, Mohamadu n'a ka seyiba folo Bubakari Sidiki tun dogonnen don kuluwo kono walasa u be kisi Makan kafiriw (Kureyisiw) ka soro li ma. Kira Mohamadu n'a taamajogon donna kuluwo kono yero min na, nagalon taara a ka joda kuluwo da la. Tufaninw taar'u naga da, awa naman-namanw taar'u dulon da la. Juguw ralen, u ni cendala min tun be nōgōnié, o y'a ka cenbuguri ton duguma (ntonfin ni ntonbilen buguri). A y'a su a kan. A y'i kanto ko : Aa, maa bolilenw yoro man jan an na de ! A

tilara tugun k'i kanto ko : aa, u b'an dafe y'an yere de ! A sabanan, a tun bēna a fo yoro min ko : aw ye kuluwo in dalafenw bo yen ka taa maa ninintaw min. Ala y'a fo jibirila ye k'a k'a kaman ke ka censo tan ni wolonwulan furan. Ka b'o kera siga donna tīne na. Bibi in na, halibi cenmasaw be yen minnu ka kumakan tan o tan na, tīne lakika duuru be soro a la. O te kojugu ye barisa dīne yere kera siga so ye.

Cen ni silameya

N'i y'a kolosi, cenden be yen minnu n'u togo fila don. Abamanantogo an'a silameyatogo. Olu file nin ye : Adama : garije den... Alimankusi Meleju : Badu den..... Lahuine Burahima : denjogon den .... sige Enzan : dimi den... Mori Sumana Alahutaala : sira den ... Nuhum Koro Teremesse : masa den ..... Badara Alu

A be se ka ke fili dōcōnin be soro nin dendasiraw la. Nka Jekabaara kalanbagaw be na an ma (an dalen b'o la i ko ntori tege) k'an ka fililatilenbatakiw ci an ma. N'o de kera, an ka kōrolenw te tunu.

O de kanma, an b'a nini Jekabaara kalanbaga kelen-kelen bee fe u ka batakiw ci an ma u ka cikebaaradaw ka bolo fe (MAKOCI ; ODIMO ; OHVN...) walima negejurubuwati in fe : Jekabaara, Jamana baarada B.P : 2043 Bamako (Mali)

Barika be san

Nin kera cekoroba dō ye. Sababu tun b'a bolo. Nka sōngō wērē tun te sababu in na ni sanu walima warije garamu fila te. Cekoroba ka sababu sanbaga kera musokoroba dō de ye. O fana y'a di a denke fitiinin ma. Sababu in tōgo tun ye ko : "Ni don min geleyara, i ka Ala mine !".

U tora ten dugu kōnō. Kamalennin fila tun be dugu in kōnō, olu tun be sanudinge dō yōrō dōn kulu sanfē. Ni kamalennin ninnu tun mako jōra sanu na, u be denmisennin dō wele ka taa n'o ye kulu jukorō. U be yelenyelennan jo kulu fe, denmisēn o be yelen. N'o yelenne, u b'a nininka ko : i ne be mun na kulu sanfē ? O fana b'u jaabi ko : n ne be sanu caman de la. U b'a fo o ye ko : dō lajigin joona. Ni denmisennin o tilara sanu lajiginni na tuma min na, u b'a janfa, ka yelenyelennan ta ka bō yen. O la, denmisēn o be to kulu sanfē, f'a be sa. U tora ten, ka to ten fo ka men. U be denmisēn faga waati bēs, ka sanu caman sōro. Don dō, u ni musokoroba denkenin bēnna dugu kōnō. U y'a wele. A nana u ka wele jaabi. U ko a ka na yelen kulu sanfē. Kamalennin yelenne, u y'a nininka ko : i ne be mun na ? A y'u

jaabi ko n ne ne be mögö kolo caman ni sanu caman de la. U k'a ma ko : sanu dō lajigin. Cenin ye sanu caman lajigin u ma. Cenin tilara yōrō min na, u girinna ka yelenyelennan foosi ka bō a kōrō. Cenin jōlen tora kulu sanfē. A y'i miiri, k'i miiri. O yōrō de la a nana i kantō ko : Aa, ne ba ka kuma fōdon sera bi ! "Ni don geleyara i ka Ala mine !". A y'o fo yōrō min na, a sinna ten ka cun duguma ! A nana jo a senw kan: Fosi m'a sōro ! A tora ka yaala dugu kōnō, f'a ni kamalennin fila ninnu bēnna bōlōnfē. U ko : Ce, an ye cenin min to kulu sanfē o de te nin ye ? Cenin y'u jaabi ko : "owō, o de ye ne ye". Kamalennin fila ninnu sinna ten ka taa cenin kofa faama ye. Ko cennin dalilutigi dō be dugu kōnō. Faama ye cenin ni kamalennin fila ninnu bēs wele. Cenin y'a miiri a ba ka kuma na tuguni. "Ni don min geleyara, i ka Ala mine". O y'a sōro, ka cenin to kulu sanfē waati min na, a tun ye kōnōkan men. Faama y'a nininka ko : dalilu jumen b'i bolo ? O waati yēs bēnna kōnōba dō tēmentō ma. O y'i kanto ko : sanu min file kulu sanfē, faama yēs de ta don. Cenin fana y'o fo faama ye. Ani k'i kanto ko : Kamalennin fila ninnu de be to ka taa sanu in sojé ani ka mögö caman faga a nōfē. O kuma ye faama kabakoya. A ko cenin ma ko : wuli an ka taa kulu sanfē nōgōnfē. Ni tīs ma k'a ye dōrōn, b'i faga ! Cenin y'i miiri a ba kuma na tugun : "ni don min geleyara, i ka Ala mine !" Faama ni cenin taara. U yelenne kulu sanfē. U ye sanu caman ni mögö kolo caman fana sōro yen. Faama jiginnen, a nisondiyara. A ye fēnba ke cenin ye ani k'a bonye kosebē. Nk'a ye kamalennin fila ninnu minē k'u kantigē. Faama sinna ka ke sanu-caman-tigi ye, k'a sababu ke cenin ye.

Madu Ture
Zafukuntigi, Sirakorōje
Marakakungo mara la
Fana

Poyi : An ka do ke !

A ye wuli an ka do ke.
Yereta ni sigi te ben.
Kuma cayara, baara tuma sera !
Baara de be mögö bō nōgo la.
Baara de be mögö fisaya ni mögö ye.
Baara de be jamana taa ne.
Baara ka gelen baara ye.
Baara ka bon baara ye,
N'o te, baara man fisa baara ye.
Baara ma bō baara la,
Aw m'a dōn manamanako ma ni !

A ye wuli an ka sebe ke.
Sebe de be jamana taa ne.
Cikelaw a ye wuli !
Bagan marala a ye wuli !
Jakokelaw, a ye wuli !
An ka baara ke
Baara tuma sera.

Kōnse Tarawele
animatirisi ka bō Masantola

JEKABAARA SEBENJÉKULU
Labéli kūntigi
Salif Berte
Sebenbagakuntigi
Tumani Yalam Sidibe
Sebenyōrō ɔrɔdinateri la
Jamana gate sebenyōrō
Baarakēnogōnw
MAKOCI, "OCED", "SNV"
Jensenyōrō
MAKOCI, "ODIK", OTIWALE,
"ODIMO"
Labugunyōrō
Kibaru
Bōnogōnko hake
11 000